

*Елісєєва С. В.,**викладач кафедри мовної підготовки
Одеського державного університету внутрішніх справ*

ОСОБЛИВОСТІ УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ ПІД ЧАС ДОПИТУ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Анотація. Статтю присвячено опису та аналізу особливостей роботи перекладача, а саме виконанню усного перекладу під час допиту. Описані права та обов'язки перекладача в судових та досудових процесах. Через недостатню чіткість та відсутність відповідних нормативних положень необхідно детальніше вивчити статус перекладача у судочинстві, зокрема його роль у процесі проведення допиту.

Перекладач добровільно приєднується до кримінального провадження на основі укладеного договору та за визначену плату. Важливо, щоб він розумів всю значимість і відповідальність своєї ролі у процесі проведення допиту. В статті наводиться визначення поняття допиту та зазначаються його види на стадії досудового провадження. Крім того, надається увага підготовки до допиту. Зазначається, що більш доцільним та найчастіше використовуваним є послідовний переклад. З метою забезпечення ефективності цього методу, слід заздалегідь попередити особу перед початком допиту, пояснивши, що вона має говорити чітко, повільно та робити паузи, щоб перекладач міг зробити якісний переклад. Участь перекладача може впливати на вибір тактики під час проведення допиту. Інколи допитуваний навмисно ускладнює спілкування з перекладачем з метою унеможливлення ефективного проведення слідчих дій або створення підґрунтя для подальшого супротиву.

Переклад під час проведення допиту є набагато ширшим поняттям, ніж «юридичний переклад», тому перекладачу необхідно мати певний досвід та знання в різних галузях життєдіяльності людини, професійно володіти мовою як вихідною, так і мовою перекладу. Для перекладача, а також для слідчого, важливо мати уяву про сутність питання та розуміти тему, яка буде обговорюватися між слідчим та допитуваним. У випадку, коли розмова стосується спеціалізованих аспектів, таких як медична термінологія, фізико-хімічні процеси, технічна термінологія, економічна або фінансова термінологія, або будь-яких інших спеціалізованих тем, необхідно мати розуміння «професійного жаргону» та спеціальних термінів, які можуть використовуватися в таких областях. Переклад під час проведення допиту є відповідальною справою і потребує різноаспектного вивчення з метою пошуку найбільш ефективних технік перекладу.

Ключові слова: переклад, допит, кримінальне провадження, слідчий, допитуваний, усний переклад, послідовний переклад, перекладацький скорюпис.

Останнім часом переклад у сфері судочинства набуває все більшого значення, і вивчення його особливостей допомагає поступово покращувати цю галузь професійної діяльності перекладача, поліпшуючи умови його роботи. Весь судовий процес та доля обвинуваченого безпосередньо залежать від точності перекладу під час допиту. Тому на перекладачеві

лежить велика відповідальність. Вивчення участі та ролі перекладача в судочинстві, зокрема у виконанні перекладу під час проведення допиту, є актуальним і має вагому практичну значущість.

Питання залучення та участі перекладача в судових справах досліджували такі вчені як Коломоєць Т.О., Щерба С.П., Кияк Т., Аракелян М.М., Михайлов О.М., Головинська О.П., Покрещук О., Т.М. Кузик, Radegundis Stolze, Camelia, Chirilă, Catherine Way та інші вітчизняні та зарубіжні науковці.

Переклад судових та досудових процесів з участю громадян інших країн є достатньо мало дослідженим явищем, яке активно розвивається у останні роки. Упродовж останніх десятиліть українські судові органи все частіше стикаються з випадками порушення кримінальних справ та виносу судових рішень у відношенні іноземних громадян. Перекладач є одним з учасників адміністративного або кримінального процесу, який може бути залученим на будь-якій стадії процесу у разі неволодіння обвинуваченим або свідком мовою судочинства.

Згідно з підпунктом е пункту 3 ст. 6 Конвенції про захист прав та основоположних свобод (право на справедливий суд) кожний обвинувачений у вчиненні кримінального правопорушення має право одержати безоплатну допомогу перекладача, якщо не розуміє мови, яка використовується в суді, або не розмовляє нею. Тож, відповідно до ч. 3 ст. 29 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) слідчий, суд, слідчий суддя, прокурор, забезпечують учасникам кримінального провадження, які не володіють чи недостатньо володіють державною мовою, право давати показання, заявляти клопотання і подавати скарги, виступати в суді рідною або іншою мовою, якою вони володіють, користуючись послугами перекладача в порядку, передбаченому КПК України.

Згідно зі статтею 128 КПК України будь-яка незацікавлена особа, яка володіє мовою судочинства та мовою, якою користуються учасники процесу, може бути залучена в якості перекладача до участі в кримінальному процесі. Суд зобов'язаний пояснити перекладачу його обов'язки та попередити під розписку про кримінальну відповідальність за відмову від перекладу або за свідомо неправильний переклад.

За ухилення від з'явлення на процес допиту або засідання в суді перекладач може бути оштрафований відповідно до ст. 185-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

За відмову від виконання обов'язків перекладача, а також за свідомо неправильний переклад він несе відповідальність згідно статті 179 Кримінального кодексу України.

Згідно статті 68 КПК України перекладач має право:

1) ставити запитання з метою уточнень для правильного перекладу;

2) знайомитися з протоколами процесуальних дій, в яких він брав участь, і подавати до них зауваження;

3) одержати винагороду за виконаний переклад та відшкодування витрат, пов'язаних із його залученням до кримінального провадження;

4) заявляти клопотання про забезпечення безпеки у випадках, передбачених законом.

Перекладач зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді чи суду;

2) заявити самовідвід за наявності обставин, передбачених цим Кодексом;

3) здійснювати повний і правильний переклад, посвідчувати правильність перекладу своїм підписом;

4) не розголошувати без дозволу слідчого, прокурора, суду відомості, які безпосередньо стосуються суті кримінального провадження та процесуальних дій, що здійснюються (здійснювалися) під час нього, і які стали відомі перекладачу у зв'язку з виконанням його обов'язків.

Перед початком процесуальної дії сторона кримінального провадження, яка залучила перекладача, чи слідчий суддя або суд пересвідчуються в особі і компетентності перекладача, з'ясовують його стосунки з підозрюваним, обвинуваченим, потерпілим, свідком і роз'яснюють його права і обов'язки.

За завідомо неправильний переклад або за відмову без поважних причин від виконання покладених на нього обов'язків перекладач несе відповідальність, встановлену законом [1].

Переклад під час допиту є одним з видів юридичного перекладу, який відноситься до усного перекладу. Але, будучи юридичним перекладом, він включає лексику різних сфер життєдіяльності людини. Тому можна сказати, що переклад під час допиту не є суто юридичним перекладом. Перед тим як перейти безпосередньо до особливостей вказаного перекладу, зупинимось на понятті самого процесу допиту.

Допит – це слідча дія, змістом якої є отримання та фіксація у встановленій кримінальним процесуальним законом формі показань, в яких містяться дані, що мають значення для прийняття правильного рішення в кримінальному провадженні. Допит є необхідною або обов'язковою слідчою дією, яке є складовою будь-якого кримінального провадження і служить не тільки засобом отримання нових даних, але і якісної перевірки фактичних даних, які вже мають у слідчого. За допомогою допиту слідчий встановлює наявність або відсутність злочину й інші обставини, що підлягають доказуванню в кожному кримінальному провадженні (ст. 91 КПК).

На стадії досудового провадження існує декілька видів допитів:

1. Допит свідка, потерпілого, підозрюваного, експерта (залежно від процесуального стану допитуваних).

2. Допит дорослих і неповнолітніх, в тому числі малолітніх (залежно від віку).

3. Допит за участю прокурора, керівника слідчого підрозділу, співробітника оперативного підрозділу, захисника, експерта та спеціаліста, педагога, психолога, родичів та інших законних представників (залежно від складу учасників допиту).

4. Правдиві і неправдиві, визнання і заперечення вини, обмова і само обмова (залежно від змісту показань).

5. Допит у конфліктній і безконфліктній ситуації (залежно від психологічної обстановки допиту).

6. Допит, що здійснюється при особистому контакті допитуваного і допитуючого і безконтактні, дистанційні, тобто в режимі відеоконференції (ст. 232 КПК).

7. Допит німого або глухого, глухонімого і людини без вказаних вад.

8. Допит, що проводиться одним або двома слідчими.

9. Одночасний допит двох чи більше вже допитаних осіб (очна ставка).

Допит проводиться в місці, де відбувається досудове розслідування або у іншому місці за згодою особи, яку планують допитати. Інтервали між сесіями допиту не можуть перевищувати дві години, а загальна тривалість допиту в один день обмежується вісімма годинами. За необхідності до участі в допиті залучається перекладач. Під час допиту може застосовуватися фото зйомка, аудіо та/або відеозапис.

Інформація, надана свідком, становить основну частину доказової бази. Показання потерпілого також є самостійним джерелом доказів відповідно до ст. 96 КПК.

Згідно статті 68 КПК допит німого, глухого або глухонімого свідка, потерпілого або обвинуваченого проводиться за тими ж правилами, як і допит звичайних осіб, але з обов'язковою участю сурдоперекладача. Якщо така особа пише і читає, слідчий за власною ініціативою або за його проханням може поставити йому запитання письмово і він у присутності слідчого та сурдоперекладача, може написати свої показання власноруч [2].

На етапі підготовки до допиту слідчим у разі необхідності обов'язково повинно бути враховано можливе залучення перекладача, що передбачає охоплення організаційних аспектів, таких як повідомлення перекладача про час та місце допиту, а також забезпечення йому робочого місця. Крім того, важливо уточнити перекладачу мету і порядок проведення допиту, вимоги до фіксації результатів. Також потрібно врахувати загальні тактичні аспекти допиту, які можуть вплинути на спосіб перекладу, оскільки ці аспекти часто вимагають креативного підходу і не можуть бути повністю врегульовані за нормативами.

Підготовка до допиту включає ознайомлення слідчого та перекладача з спеціальною літературою, вивчення значення спеціальних термінів та інших аспектів, консультацію з спеціалістом відповідного профілю щодо тем, що стосуються питань, які вимагають спеціалізованих знань з метою розуміння сутності та послідовності технологічних процесів, розрахунків, облікових операцій або будь-якої іншої термінології певної сфери життєдіяльності. Для перекладача, як і для слідчого, важливо заздалегідь розуміти сутність предмета допиту і мати уявлення про тему, на яку відбуватиметься розмова між слідчим та допитуваним. Якщо обговорення стосуватиметься спеціалізованих аспектів, наприклад, таких як медичної термінології, фізико-хімічних процесів, технічної термінології, економічної або фінансової термінології або будь-яких інших спеціалізованих тем, то для точного, правильного та швидкого перекладу необхідно мати розуміння «професійного жаргону або сленгу» та спеціальних термінів, які можуть використовуватися у спеціалізованих областях. Це передбачає знання та вміння користуватися спеціальною лексикою, що може вимагати певного часу для підготовки.

Зазвичай, процес допиту свідка розпочинається з його вільної розповіді про обставини, що цікавлять слідство (ч. 4 ст. 167

КПК), а для обвинуваченого – про обставини, що мають відношення до суті обвинувачення (ч. 6 ст. 143 КПК). На цьому етапі переклад може проводитися у формі синхронного або послідовного перекладу, кожен з яких має свої переваги та недоліки, які важливо врахувати.

Більш доцільним та найчастіше використовуваним є послідовний переклад, де перекладач передає слідчому фрагмент мовлення після того, як допитуваний висловив два-три речення і чекає, поки перекладач завершить фразу. Щоб забезпечити ефективність цього методу, слід заздалегідь попередити особу перед початком допиту, пояснивши, що вона має говорити чітко, повільно та робити паузи, щоб перекладач міг перекласти. При великому обсязі сказаного перекладач може робити відповідні записи, використовуючи техніку перекладацького скоропису, які потім слід передавати слідчому після завершення допиту відповідно до вимог збереження таємниці слідства.

Під час проведення допиту за участю перекладача важливо зменшити можливість виникнення проблем соціального та особистісного характеру між всіма особами, які беруть участь у допиті, наприклад таких, як розбіжності у світогляді, переконаннях, соціальному статусі, психологічних особливостей спілкування тощо. В той же час, професіоналізм перекладача повинен поєднуватися з повагою до допитуваного, коректним спілкуванням, уважністю та навіть зовнішнім виглядом, включаючи одяг і використання косметичних засобів та прикрас, що відповідає серйозності та офіційному характеру процедури допиту. Це, зокрема, впливає на точність і повноту перекладу та сприяє формуванню сприятливого психологічного контакту між усіма учасниками допиту. Велике значення має професійна етика перекладача. У своїй ролі мовного посередника він виконує особливу місію, працюючи безпристрасно. Перекладач не видає перевагу жодній з сторін, а натомість забезпечує належне спілкування та взаєморозуміння між ними, опосередковуючи інформацію між двома мовами з урахуванням культурних особливостей обох сторін.

Перекладач повинен забезпечити повноту та точність перекладу згідно зі статтею 128 КПК, ч. 2. Це означає, що використання різних видів адаптованих перекладів, де перекладач робить висновки зі сказаного свідка, підозрюваного, обвинуваченого або самого слідчого, є недопустимим. У такому разі перекладач переробляє, поліпшує або змінює сказане, що спотворює зміст комунікації. Цей підхід є недопустимий, оскільки не дозволяє кінцевим користувачам отримати об'єктивну інформацію, що суперечить меті, правовому порядку та пізнавальній сутності допиту.

У ході перекладу часто стає складнішим дотримання ще однієї вимоги процесуального закону, яка полягає в тому, щоб у протоколі показань свідка висвітлювати не лише його висловлювання в першій особі, але і, де можливо, дослівно (згідно з пунктом 2 статті 170 КПК). Особливості граматичної будови, словникового складу, синтаксичних структур, лексичних комбінацій та інші характеристики іноземної мови не завжди дозволяють передавати, наприклад, англійський текст безпосередньо слово в слово. Така спроба може навпаки призвести до спотворення фактичного змісту висловленого. Особливо враховуючи те, що сам оригінал не завжди є правильним з лінгвістичних позицій і може залежати, наприклад, від емоційного стану, здатності послідовно виражати думки, частоти вживання термінів або рівня граматичної правильності допитуваного. Тому,

дотримуючись вимог пункту 2 статті 170 КПК щодо дослівного перекладу, необхідно звертати особливу увагу на відповідність перекладу, оскільки саме такий підхід відповідає вимогам до перекладу, визначеним у пункті 2 статті 128 КПК. Адекватність перекладу передбачає точне й повне відтворення смислового змісту іноземного тексту за допомогою мови перекладу. Необхідно, щоб вибір значення окремих слів або словосполучень був не лише правильним, але й враховував контекст, тобто відповідав логіці та змісту всього тексту. Уточнення певних термінів може бути здійснено перекладачем за вимогою слідчого під час або після допиту.

Враховуючи процесуальний статус та роль перекладача, існують певні обмеження щодо того, які питання він може ставити під час опитування особи. Перекладач може задавати лише уточнюючі (з метою з'ясування та точного перекладу) та контрольні (для перевірки правильного розуміння висловлювань) запитання. Він має право ініціювати ці допустимі запитання під час опитування без попереднього дозволу від слідчого. Однак перекладач не має права ініціювати додаткові запитання з метою деталізації, нагадування чи викривання інформації, а також контрольні запитання для перевірки розуміння свідчень. Це право належить виключно слідчому, який самостійно визначає завдання, напрями та порядок допиту. Слідчий доручає перекладачеві виконати переклад та визначає загальний обсяг матеріалу оригіналу (відповідно до частини 2 статті 128 КПК). Перекладач має виконати це завдання відповідно до вимог слідчого. Слід зазначити, що перекладач, в межах своєї компетенції, має самостійну роль у процесі. Він вибирає методи та прийоми діяльності відповідно до встановлених норм і законів перекладу. Слідчий не може виконувати функції перекладача та втручатися у процес перекладу. Такі спроби втручання з боку слідчого можуть призвести до порушень законності, включаючи сферу відповідальності перекладача за неправильний переклад (згідно з частиною 3 статті 128 КПК) та збереження принципу законності. Наприклад, частина 4 статті 167 Кримінального процесуального кодексу забороняє ставити запитання, які містять відповідь, часткову відповідь або натяк на неї (навідні запитання). Ця норма має загальну силу щодо всіх учасників допиту, тому вона стосується не лише слідчого, а й перекладача. Навіть за вимогою слідчого перекладач не має права ставити навідні запитання, оскільки це б порушувало закон, що відповідно до статті 60 Конституції України не повинно виконуватись. У такому випадку перекладач виконує самостійну роль у захисті прав особи, яка підлягає допиту, та дотриманні принципу законності.

Участь перекладача може впливати на вибір тактики під час проведення допиту. Наприклад, процес перекладу може заважати ефективності та спрямованості виконання слідчої процедури. Особа, яка підлягає допиту, особливо якщо це обвинувачений, може ускладнювати ситуацію, висловлюючи незрозумілості щодо перекладу, запитуючи перекладача про конкретні слова або вислови, вимагаючи пояснень до запитань, навмисно надаючи нечіткі відповіді, щоб уповільнити хід допиту, чи намагаючись перехопити ініціативу у слідчого, а також намагаючись отримати додаткову інформацію і таке інше. У разі, якщо є підстави вважати, що допитуваний навмисно ускладнює спілкування з перекладачем з метою унеможливлення ефективного проведення слідчих дій або створення підґрунтя для подальшого супротиву, можна скористатися

тактичним прийомом, який передбачає дублювання перекладачем кожного питання англійською мовою в письмовій формі, а допитуваний надає письмову відповідь на кожне питання під власну підпис (п. 4 ст. 69-1 КПК). Ці записи стануть частиною протоколу допиту, який, серед іншого, включатиме переклад письмових фрагментів і здійснюватиметься у відповідності до вимог кримінального процесуального права. Крім цього, доцільно здійснити фіксацію ходу допиту аудіо- та відеозаписом. Наприклад, якщо свідок виражає бажання написати свої показання власноруч (згідно з частиною 3 статті 170 КПК), після усного допиту і запису показань перекладач повинен перекласти письмові показання мовою кримінального судочинства протягом тривання слідчої дії та в присутності слідчого. Власноручні показання допитуваного стануть невід'ємною частиною протоколу допиту. Сам протокол, складений у іншій частині мовою кримінального судочинства, має бути перекладений перекладачем допитуваному на мову, якою він володіє. У кінці протоколу перекладач повинен внести запис мовою кримінального судочинства, що показання допитуваного були відтворені у протоколі шляхом перекладу його власноручних показань, які були письмово зафіксовані у протоколі, і цілковито відповідають їм. Перекладач та допитуваний підтверджують цей факт своїми підписами.

Перекладач завжди зобов'язаний особисто та уважно ознайомитися з текстом перекладу, який зафіксований у протоколі, оскільки саме він несе відповідальність за правильність перекладу. Оформлення протоколу виконується слідчим і інколи це може призвести до деяких неточностей через суб'єктивну інтерпретацію перекладу з його боку. Після завершення слідчої дії, перекладач підписує протокол лише після того, як переконається в правильності та повноті перекладу. Згідно з вимогами частини 4 статті 170 КПК, перекладач повинен здійснити зворотний усний переклад протоколу з мови кримінального судочинства на мову, якою володіє допитуваний, і підтвердити це своїм підписом. Допитувана особа також повинна підтвердити своїм підписом, що усний переклад протоколу відповідає її показанням [3].

Як вже було зазначено, під час проведення допиту найчастіше використовується послідовний переклад. Одною з особливостей послідовного перекладу є те, що поки йде процес перекладу, слідчий та допитуваний мають час на обдумування наступної фрази. Це може бути як плюсом в процесі допиту, так і мінусом, даючи зайвий час допитуваному обмислити і сформулювати те, що він буде казати. По мірі зростання темпу та обсягу мовлення без перерв, кількість пропусків інформації перекладачем може зрости, але при цьому суть висловленого залишається незмінною. Враховуючи це, допитуваний свідомо чи вставляє зайві паузи у своєму мовленні, чи навпаки, намагається розмовляти довго та швидко, щоб ускладнити роботу перекладача і з надією, що останній може упустити деяку важливу для слідства інформацію. В останньому випадку, усвідомлюючи цей факт, перекладач використовує техніку перекладацького скоропису. Перекладацький скоропис (або перекладацький запис, універсальний перекладацький скоропис (далі УПС), перекладацька нотація, перекладацька семантографія) – це зведення правил і рекомендацій, а також сама система фіксування перекладачем змісту перекладу з метою подальшого його відтворення мовою перекладу. Перекладацький скоропис є одною з основних навичок, якими зобов'язаний володіти

усний перекладач. На відміну від стенографії, УПС використовується для фіксування думок та їх взаємозв'язку. УПС спрямовано на фіксування ходу думок допитуваного, ніж конкретних формулювань, використаних ним. Перекладацький скоропис відповідає вимогам миттєвості, тобто перекладач користується ним безпосередньо після завершення відрізка (або мови цілком) [4].

Перекладний скоропис характеризується такими принципами, як:

1. Скорочений запис (*abbreviations*). Важливо вживати широко поширені абрєвіатури, наприклад, США, МВС, УК, USD і так далі з метою читкого і повного розуміння перекладачем, про що іде мова.

2. Вертикальний запис (*verticality*). Під час перекладу важливо ухоплювати якомога більше інформації, тому записи важливо робити у формі стовпчика, а не розтягнуті в рядок, що допомагає зменшити кількість необхідних рухів очей.

3. Ступінчастий запис (*shift*). Такий спосіб запису допомагає зрозуміти у яких стосунках між собою перебувають записані елементи, що досягається записом шляхом «драбинки», в якій підлеглі та менш значущі компоненти записуються з відступом вправо і трохи нижче основних.

4. Поля (*margin*). При використанні вертикального та ступінчастого запису на сторінці залишається вільний простір, що дозволяє зручно додавати уточнення, що виникають під час допиту, а також розміщувати стрілки-виноска для словесних з'єднань. Найточнішу і важливу інформацію, таку як дати та імена, доцільно розміщувати у лівому полі, де також може бути нумерація розділів всередині мови.

5. Символи (*symbols*). У порівнянні зі словом, символ швидше записується, викликає стійкі асоціації та, у поєднанні з іншими символами, може виражати цілу групу взаємопов'язаних понять. Розрізняють літерні, асоціативні та похідні. Літерні – це, як правило, початкові літери слів-понять. Асоціативні здатні викликати при їх читанні певні асоціації з поняттями, що передається. Похідні утворюються від асоціативних або похідних і дозволяють модифікувати первісне значення, роблячи його більш загальним або навпаки – більш конкретним. Крім того, символи можна поділити на модальні, простору, якості, часу, предикативні.

Під час допиту перекладач вирішує, яку техніку перекладу слід використовувати, яка буде найефективнішою при існуючих умовах. Він стоїть або сидить біля допитуваного і передає сказане послідовно, тобто після паузи. Висловлювання можуть мати різну довжину: від короткої фрази до промови тривалістю 5–6 хвилин. В останньому випадку застосовується вищеописана техніка перекладацького скоропису. В будь-якому випадку, перекладач має при собі блокнот, де він записує базову інформацію з метою надійності та запобігання втрати будь-якої інформації. Однак, будь-яка техніка, яку може використовувати перекладач завжди спирається на добре натреновану пам'ять і є лише корисним доповненням до неї. Перекладач повинен бути кваліфікованим та підготовленим фахівцем.

Таким чином, переклад під час проведення допиту є відповідальною справою і потребує різноаспектного вивчення з метою пошуку найбільш ефективних технік перекладу. Різноманітні техніки усного перекладу допиту постійно розвиваються і удосконалюються, виступають предметом перекладацького наукового мислення, обумовленого об'єк-

том і завданнями дослідження у певній області, і поняттєво узгодженого із загальною системою судочинства. Для роботи під час проведення допиту перекладачу потрібно мати певний досвід, знання своїх прав та обов'язків, бути знайомим з юриспруденцією, професійно володіти мовою як вихідною, так і мовою перекладу. Для участі перекладача у проведенні допиту необхідно визначати порядок його залучення та створювати чітку систему оплати за його роботу.

Література:

10. Стаття 68 Кримінально процесуального кодексу України. Перекладач: сайт URL: <https://urst.com.ua/kpku/st-68>
11. Кримінальний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / Відп. ред.: С.В. Ківалов, С.М. Міщенко, В.Ю. Захарченко – Х.: Одіссей, 2013. – 1104 с.: сайт URL: <http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/09/KPK-komentar.pdf>
12. Участь перекладача та спеціаліста в кримінальному процесі. Інформаційно-аналітичний центр «Гард»: сайт URL: https://guard.ucoz.ua/publ/uchast_perekladacha_ta_specialista_v_kriminalnomu_procesi/1-1-0-11
13. Послідовний переклад: сайт URL: <https://ua.translink-group.com/consecutive-interpreting>

Yelisiieva S. Features of interpreting during interrogation in criminal proceedings

Summary. The article has been devoted to the description and analysis of the interpreter's work features, namely, performing oral translation during interrogation. The rights and responsibilities of an interpreter in legal proceedings and legal proceedings are described. Due to the lack of clarity and the absence of relevant regulations, it is necessary to study the status of the interpreter in legal proceedings, in particular his role in the interrogation process. An interpreter voluntarily

joins criminal proceedings on the basis of a concluded agreement and for a certain fee. It is important him to understand the significance and responsibility of his role in the interrogation process. The article provides a definition of interrogation and indicates its types at the stage of pre-trial proceedings. In addition, attention is paid to the preparation for interrogation. It is noted that consecutive translation is more appropriate and most often used. In order to ensure the effectiveness of this method, the person should be warned in advance before the interrogation begins, explaining that he must speak clearly, slowly and pause so that the interpreter can make a good translation. The participation of an interpreter may influence the choice of tactics during interrogation. Sometimes the interrogated person deliberately complicates communication with the interpreter in order to prevent the effective conduct of investigative actions or to create the basis for further resistance.

Interpretation during an interrogation is a much broader concept than "legal translation", so the translator must have certain experience and knowledge in various spheres of human activity, and have a professional skills of both the source and target languages. It is important for the interpreter, as well as for the investigator, to have an idea of the issue's essence and understand the topic that will be discussed between the investigator and the interrogated. When the conversation concerns specialized topics such as medical terminology, physicochemical processes, technical terminology, economic or financial terminology, or any other specialized topics, it is necessary to have an understanding of the "jargon" and technical terms that may be used in such areas. Interpretation during interrogation is a responsible matter and requires multi-aspect study in order to find the most effective interpreting techniques.

Key words: interpretation, interrogation, criminal proceedings, investigator, interrogated person, oral translation, consecutive translation, note takings.